

نام درس : اصول و روشهای تدریس
 پیش نیاز : مقدمات روانشناسی ،
 کد : ۲۹
 کد : ۱۹
 تعداد واحد : ۳
 هم نیاز : ندارد
 ۱۵۳/۱

الف - منبع مطالعه

- کتاب اصول و مبانی تربیت و روشهای تدریس / (ارسال می شود)

ب - ضمیم

ندارد

ج - ارزشیابی

۱ - امتحانات

- ماهانه اول : ندارد

- میان ترم (۴۰ نمره / هفته نهم)

- ماهانه دوم : ندارد

- پایان ترم (۶۰ نمره / هفته هجدهم)

۲ - تکالیف

ندارد

مخصوص جامعه بهائی است .

راهنمای درس تعلیم و تربیت (۱)

صفحه

۱	۱ - برنامه مطالعه هفتگی
۲	۲ - معرفی درس
۲	۳ - مقدمه و هدف کلی
۳	۴ - معرفی کتاب
۴	۵ - فهرست تفصیلی مطالب کتاب
۱۶	۶ - برخی از منابع کتاب - از آثار امری
۱۷	۷ - برخی از منابع کتاب - از آثار علمی + برخی از منابع تربیتی و روانشناسی
۱۹	۸ - سوءالات خودآزمایی
۲۳	۹ - ارزشیابی

برنامه مطالعه هفتگی

صفحات	عنوان متن درسی	هفته
— — ۶۳ - ۳	— مطالعه راهنمای درس — مطالعه رثوس مطالب کتاب درسی — فصل اول : کلیات	اول دوم
۶۴ - ۱۰۸	فصل دوم : مربی و متربی	سوم چهارم
۱۰۹ - ۱۴۸	فصل سوم : روشها (از آغاز تا روشهای تدریس)	پنجم ششم
	— مرور بر مطالب درسی — بررسی مجدد پاسخ سوالات خودآزمایی	هفتم هشتم
	امتحان میان ترم	نهم
۱۴۹ - ۲۳۳	— ادامه فصل سوم : روشها (از روشهای تدریس تا وسائل کمک آموزشی)	دهم یازدهم
۲۳۴ - ۲۹۲	— ادامه فصل سوم : روشها (از وسائل کمک آموزشی تا پایان فصل)	دوازدهم سیزدهم
۲۹۳ - ۳۵۲	— فصل چهارم : برنامه	چهاردهم پانزدهم
	— مرور مطالب درسی — بررسی مجدد پاسخ سوالات خودآزمایی	شانزدهم هفدهم
	امتحان پایان ترم	هجدهم

۳ واحد

معرفی درس تعلیم و تربیت (۱) ...
 متن درسی شما تحت عنوان اصول و مبانی تربیت و روش‌های تدریس حاصل تتبعات
 جمعی از علاقمندان و دست‌اندرکاران تعلیم و تربیت و روانشناسی است که راجع به
 مواضع اساسی در علم تربیت مقدماتی فراهم نموده جابه جا از هدایات آثار مبارکه
 بمناسبت بهره جسته‌اند.

این مقدمات با تعلیم و تربیت (۲) تکمیل می‌شود که متن اصلی آن مجموعه
 آثار مبارکه در باره تربیت‌بها‌ئی است که به امر بیت‌العدل اعظم جمع آوری شده
 در مواضع اساسی تربیت‌راه می‌نماید. همچنین از مقالات تربیتی برخی از دانشمندان
 امر مبارک در این قسمت استفاده می‌شود.
 بنا بر این مجموعه حاضر علاوه بر اینکه اصول و مبانی تربیت را در حد ۳
 واحد درسی مطرح نموده، برخی روش‌های تدریس را هم بدست می‌دهد که آموزنده را با
 مبانی نظری و عملی در تربیت آشنا ساخته از جمله در تدریس دروس اخلاقیه مفید
 می‌افتد. و تعلیم و تربیت (۲) با طرح مواضع مطروحه در امر مبارک حداقل اطلاعات
 لازم را برای آموزنده فراهم می‌آورد.

مقدمه

حضرت عبدالبهاء می‌فرمایند:

"در عالم وجود تعلیم و تربیت اهم امور است بدون معلم در امور مادی ترقی حاصل
 نشود تا چه رسد در امور روحانی و اخلاق رحمانی چگونه نوع انسان بدون تربیت معلم
 آسایش یابد و سعادت ابدیه جوید گذشته از عالم انسان در سایر مخلوقات نظر نمایند
 جمیع محتاج تربیت مربی هستند بدون تربیت بکمال نرسند مثلا این گل بخودی خود به
 این کمال نمی‌رسد و دارای این لطافت و لون و صفا نمی‌گردد پس در عالم وجود دو
 موهبت موجود یکی استعداد فطری که بصرف ایجاد الهی است و دیگری کمالات اکتسابی که
 منوط بر تربیت معلم و مربی است."*

تعلیم و تربیت را اهم امور فرموده‌اند که بی معلم ممکن نیست حتی در امور
 مادی تا چه رسد به امور اخلاقی و روحانی و در این مورد معهد اعلی چنین هدایت
 فرموده‌اند:

"تعلیم و تربیت اطفال بنحو صحیح کمال اهمیت را نسبت به ترقی و اعتلا
 جامعه بشریت دارد و اساس اصلی و حقیقی هر تربیت‌همانا پرورش روحانی و اخلاقی

است. *

و تسمیه درر شاهوار حاصل تتبعات محققین کامکار از آغاز تا یومنا هذا بسه مجموعه "دروس اخلاقیه" جز این چه مصداقی می تواند داشته باشد نفس ترتیب دروس خود هادی سبیل است اما با نیت خدمتی به آستان بندگان جمال ابهی مجموعه ای مختصر از اصول و مبانی تعلیم و تربیت با استفاضه از آثار الهی و با نگاهی به علم جاری تربیت و اشاراتی به روش های تدریس فراهم گردیده شاید در "تعلیم اطفال و تربیت نونهالان جنت ابهی" که "از اعظم خدمات درگاه کبریاست" بی تاثیر نباشد. با پرورش روحانی و اخلاقی جز آسایش و سعادت ابدیه حاصل نخواهد شد و موهبت استعداد فطری به عنایت مربی به کمالات اکتسابی منتهی می شود که نتیجه عالم انسانی است. به بیان مرکز میثاق الهی:

"و اما تربیت الهیه تربیت ملکوتی است و آن اکتسابات کمالات الهیه است و تربیت حقیقی آنست زیرا در این مقام انسان مرکز سنوحات رحمانیه گردد و مظهر لنعملن انسانا علی صورتنا و مثالنا شود و آن نتیجه عالم انسانی است."

هدف کلی

دانشجو پس از مطالعه درس باید :

با مبانی، اصول و اهداف در علم تربیت و روش های تدریس و هدایات مربوطه در آثار مبارکه آشنا شود.

هدف آموزشی

دانشجو باید برای نیل به هدف کلی فوق و پس از مطالعه کتاب درسی بتواند بر اساس فهرست تفصیلی، مطالب کتاب را بازگو کند. تذکر: برای تمرین در این زمینه، سوالاتی به منظور خودآزمایی طرح شده که در پایان جزوه درسی قرار گرفته است که پس از مطالعه هر قسمت درس باید به آنها پاسخ داده شود.

معرفی کتاب و اشاره ای به روش مطالعه آن

این کتاب پاسخی است در حد توان تهیه کنندگان به نیاز مربیان که طی چند سال با سوالات و جواب مداوم در کلاس های متعدد شکل گرفته است. از یک سو از علوم روز سخن رفته و جا به جا با هدایات طلعات مقدسه به تناسب مواضع مربوط تیسرک مجموعه آثار مبارکه درباره تربیت بهائی: دائره نصوص بیت العدل اعظم ۱۹۷۶ - صفحه ۴۰

یافته است. در حقیقت بیشتر از هر چیز کتاب مرجعی است مقدماتی برای مربیان عزیز که با الفبای علم تربیت بیش از پیش آشنائی یابند هر چند طی سالیان دراز در ظل عنایات حق بنحو احسن در تربیت نورسیدگان جامعه کوشیده‌اند.

این کتاب به چهار قسمت اساسی تقسیم گردیده است:

- ۱ - کلیات در علم تربیت (۶۳ - ۳)
- ۲ - مربی و متربی (۱۰۸ - ۶۴)
- ۳ - روش‌ها (۲۹۲ - ۱۰۹)
- ۴ - برنامه‌ریزی (۳۵۲ - ۲۹۳)

مواضع مطروحه تحت این عناوین اساسی به تفصیل با ذکر صفحات برای تسهیل مراجعه مربیان گرامی داده شده تا با نظری اجمالی دیدی کلی از هر بخش بدست آید و عنداللزوم تحت همان عناوین مورد نظر و نیاز مراجعه شود.

این مواضع تفصیلی در حقیقت طالبی است که دوستان مهربان باید مورد توجه قرار دهند و برای شرکت در امتحان تحت این عناوین تفکر و تعمق بفرمایند.

قبل از شروع مطالعه کتاب ابتدا به فهرست تفصیلی کتاب مراجعه کنید تا نظری کلی نسبت به مواضع مربوطه پیدا کنید.

سپس به مطالعه مطالب کتاب مطابق برنامه مطالعه هفتگی بپردازید پس از مطالعه هر قسمت، به سؤالات خودآزمایی آن قسمت پاسخ گوئید.

فهرست تفصیلی مطالب اصول و مبانی تربیت

و روش‌های تدریس

صفحه	موضوعات
۴	تعلیم و تربیت
۷	اهمیت و لزوم تعلیم و تربیت
۸	اهمیت تعلیم و تربیت از دیدگاه امر مبارک
۹	۱ - تعلیم و تربیت از احکام الهی است
۹	۲ - تعلیم و تربیت امر اجباری است نه اختیاری
۹	۳ - قصور در تعلیم و تربیت گناهی غیرقابل بخشایش است
۹	۴ - محروم ماندن طفل از تربیت صحیح حتی از مرگ وی زیانبارتر است
۱۰	۵ - پدری که در تربیت فرزند عالما عامدا قصور کند مورد نکوهش است و حق پدری از وی سلب می‌گردد

- ۱۰ - ۶ - تعلیم و تربیت پایه؛ دین و اساس شریعت الهی است
- ۱۰ - ۷ - تعلیم و تربیت امری عمومی است
- ۱۱ - ۸ - اگر پدری بضاعت لازم را برای تعلیم و تربیت فرزندان خود نداشته باشد بیت العدل (محفل روحانی) موظف به تامین هزینه تربیت و تعلیم فرزندان وی می باشد
- ۱۱ - ۹ - تعلیم و تربیت از اعظم خدمات امریه است و آنکس که به تعلیم و تربیت اولاد خویش یا فرزندان دیگران اهتمام ورزد بصورتی بی سابقه مورد عنایت و لطف مظهر الهی قرار گرفته است
- ۱۱ - تعاریف و اهداف تعلیم و تربیت
- ۱۲ - الف - نظرات برخی از اندیشمندان معروف
- ۱ - هوبارت
- ۲ - اگوست کنت
- ۳ - دورکهایم
- ۴ - جان دیوئی
- ۵ - محمد باقر هوشیار
- ۶ - محمود صناعی
- ۱۴ - ب - نظرات برخی از مکاتب فکری و فلسفی
- ۱ - ایده آلیست ها
- ۲ - رئالیست ها
- ۳ - ناتورالیست ها
- ۴ - راسیونالیست ها
- ۵ - پراگماتیست ها
- ۶ - اگزیستانسیالیست ها
- ۷ - اقتصاد دیون افراطی
- ۸ - انسان گرایی علمی
- ۹ - مکتب فلسفه تحلیلی
- ۱۹ - مقاصد و اهداف تعلیم و تربیت از دیدگاه پیروان اسم اعظم
- ۱۹ - ۱ - مقصود و منظور از تعلیم و تربیت
- ۲۰ - ۲ - هدف تربیت بهائی
- ۲۲ - الف - اصول تعلیم و تربیت

- ۲۲ - تعریف اصل
- ۲۴ - منبع اصول
- ۲۵ - روش پیدا کردن اصول
- ۲۵ - اصول و گانه دکتر هوشیار
- ۲۵ - ۱ - اصل فعالیت
- ۲۶ - ۲ - اصل کمال
- ۲۶ - ۳ - اصل حریت
- ۲۶ - ۴ - اصل سندیت
- ۲۷ - ۵ - اصل تفرد
- ۲۷ - ۶ - اصل اجتماع
- ۲۷ - اصول و مبانی تعلیم و تربیت بهائی
- ۲۸ - ۱ - تقدم تربیت بر تعلیم (اولویت پرورش روحانی)
- ۲۹ - ۲ - تحصیل کمالات ظاهره و باطنه
- ۳۰ - ۳ - اختلاف در فطرت (اصل تفاوت های فردی)
- ۳۱ - ۴ - وحدت تربیت
- ۳۱ - ۵ - تعلیم و تربیت امری است اجباری و عمومی
- ۳۲ - ۶ - انسان باید اول خود را تربیت کند
- ۳۲ - ۷ - تربیت از صغر سن
- ۳۴ - ۸ - اول مربی مادرانند
- ۳۴ - ۹ - حق تقدم نسوان در تربیت
- ۳۶ - ب - عوامل مؤثر در تعلیم و تربیت
- ۳۷ - ۱ - عوامل محیطی
- ۳۹ - ۲ - تاثیر محیط و وراثت در فرد
- ۴۴ - ۳ - خانواده
- ۴۷ - الف - نفوذ و اعتبار والدین
- ۴۸ - ب - وضع اقتصادی
- ۴۸ - ج - وضع روانی والدین
- ۴۹ - د - اصطکاک میان والدین
- ۵۰ - ه - بی علاقهگی به کودک
- ۵۰ - و - انضباط

مدرسه

- ۵۳
 ۵۳ ۱ - تربیت و رشد ذهنی
 ۵۳ ۲ - تاثیر و نفوذ اجتماعی
 ۵۴ ۳ - رشد و تکامل عاطفی
 ۵۴ ۴ - گرایش‌ها
 ۵۴ وسایل ارتباط جمعی
 ۵۶ رادیو
 ۵۷ اجتماعات
 ۵۸ ج - تاریخچهٔ تعلیم و تربیت امری در ایران
 ۵۸ اولین کلاس‌های درس اخلاق
 ۵۹ اولین کتابهای درس اخلاق
 ۵۹ محفل خادمین اطفال یا اولین لجنهٔ تربیت امری
 ۵۹ رضوان ربانی نام کلاس‌های درس اخلاق
 ۶۰ تصمیم بر تنظیم برنامه و تدوین کتابهای درس اخلاق
 ۶۰ کتاب اصول تدریس دروس اخلاقیه
 ۶۰ روش تدریس
 ۶۱ تدوین کتابهای درس اخلاق برای سنین مختلف بر مبنای اصول صحیح
 علمی و تربیتی نخستین پاسخ به این ضرورت
 ۶۲ طرح جدید در برنامه‌های تربیتی
 ۶۳ طلوعهٔ گلشن توحید

مربی و مترربی

الف - مربی

- ۶۴ ۱ - مقام و موقف مربی
 ۶۷ ۲ - نقش مربی
 ۶۷ فرق معلم و مربی
 ۶۹ ۳ - اوصاف و خصوصیات یک مربی شایسته
 ۶۹ الف - اوصاف خلقی و معنوی مربی
 ۶۹ ۱ - علاقمندی به امر تعلیم و تربیت
 ۶۹ ۲ - احساس علاقه و محبت به متربیان
 ۷۰ ۳ - به آنچه می‌گوید خود نیز عامل است

- ۴ - بردبار و صبور است
۷۱
- ۵ - بیان خوب و متناسب با درک اطفال دارد
۷۱
- ۶ - دارای ثبات روانی و عاطفی است
۷۲
- ۷ - صاحب انصاف و عدالت است
۷۲
- ۸ - وقت شناس ، منظم و آراسته است
۷۳
- ۹ - روحیه همکاری و همدلی و همزبانی با متربیان دارد
۷۳
- ب - ویژگیهای علمی و صلاحیت های فنی یک مربی شایسته
۷۴
- ۱ - آشنائی با اهداف تربیتی جامعه
۷۴
- ۲ - اطلاعات و آگاهی لازم در مسائل تربیتی
۷۵
- ۳ - مطالعه و تحقیق
۷۶
- ۴ - معتقد است همه کودکان با هر نوع خصائص و ویژگیها
قابل تربیت هستند
۷۶
- ۵ - حضور در اجتماعات و شرکت در خدمات امری
۷۷
- ب - متربی
۷۸
- مفاهیم رشد در آثار مبارکه
۷۸
- کائنی از کائنات بمحض تکون بحد کمال نرسد بلکه بتدریج نشو
و نما نماید پس به درجه کمال رسد
۷۸
- مراحل رشد به بیان مبارک حضرت عبدالجبار
۷۹
- توضیح مراحل رشد از خطابات مبارکه
۸۰
- خصوصیات سطوح سنی
۸۳
- قبل از دبستان و کودستان ۳ - ۶ سالگی
۸۳
- خصوصیات بدنی
۸۳
- خصوصیات اجتماعی
۸۴
- خصوصیات عاطفی
۸۵
- خصوصیات ذهنی
۸۶
- خصوصیات رشد کودک از دیدگاه آریکسون
۸۶
- خصوصیات رشد از دیدگاه پیاژه
۸۷
- خصوصیات رشد از نظر برونر
۸۷
- استفاده از نتایج مطالعات پیاژه و برونر
۸۷
- دوره اول ابتدائی ۶ تا ۹ سالگی
۸۸

- ۸۸ خصوصیات بدنی
- ۸۹ خصوصیات اجتماعی
- ۹۰ خصوصیات عاطفی
- ۹۱ خصوصیات ذهنی
- ۹۲ خصوصیات رشد از نظر اریکسون
- ۹۳ خصوصیات رشد از نظر پیاژه
- ۹۳ خصوصیات رشد از دیدگاه برونر
- ۹۴ دوره^۱ دوم ابتدائی ۹ تا ۱۲ سالگی
- ۹۴ خصوصیات بدنی
- ۹۵ خصوصیات اجتماعی
- ۹۶ خصوصیات عاطفی
- ۹۶ خصوصیات ذهنی
- ۹۷ خصوصیات رشد از نظر اریکسون
- ۹۸ خصوصیات رشد از نظر پیاژه
- ۹۸ خصوصیات رشد از نظر برونر
- ۹۸ دوره^۲ اول دبیرستان : ۱۲ تا ۱۵ سالگی
- ۹۸ خصوصیات بدنی
- ۹۹ خصوصیات اجتماعی
- ۱۰۰ خصوصیات عاطفی
- ۱۰۱ خصوصیات ذهنی
- ۱۰۱ خصوصیات رشد و کاربرد آن از نظر اریکسون
- ۱۰۱ خصوصیات رشد از دیدگاه پیاژه
- ۱۰۲ خصوصیات رشد از نظر برونر
- ۱۰۲ دوره^۳ دوم دبیرستان : ۱۵ تا ۱۸ سالگی
- ۱۰۲ خصوصیات بدنی
- ۱۰۳ خصوصیات اجتماعی
- ۱۰۳ خصوصیات عاطفی
- ۱۰۳ خصوصیات ذهنی
- ۱۰۴ خصوصیات رشد از دیدگاه اریکسون
- ۱۰۵ ویژگیهای فردی متربی

- ۱۰۵ تفاوت های فردی چگونه بوجود می آیند؟
 ۱۰۵ خصوصیات فردی را چگونه می توان شناخت
 ۱۰۶ مصاحبه با والدین
 ۱۰۶ مصاحبه با کودک
 ۱۰۷ مشاهدات عینی

روش ها

یادگیری

- برخی از مواردی که در ارتباط با یادگیری از آثار مبارکه استفاده می شود
 مفهوم رفتار و یادگیری در روانشناسی رفتاری و شناختی
 عوامل کنترل کننده رفتار
 ۱۱۲ نظریه شرطی سازی رفتار پاسگر
 ۱۱۲ شرطی سازی کلاسیک
 ۱۱۳ شرطی شدن سطح بالا
 ۱۱۵ تقویت ، خاموشی و بازگشت خودبخودی
 ۱۱۵ تعمیم و تمیز
 ۱۱۶ اهمیت فرآیند شرطی سازی کلاسیک در امور انسانی
 ۱۱۷ نظریه شرطی سازی رفتار عامل
 ۱۱۸ انواع تقویت کننده ها
 ۱۱۹ نظریه یادگیری گشتالت
 ۱۲۰ قوانین سازمان در نظریه گشتالت
 ۱۲۱ نظریه یادگیری معنی دار
 ۱۲۳ نظریه خبرپردازی یادگیری
 ۱۲۳ حافظه و فراموشی
 ۱۲۶ نظریه یادگیری اجتماعی
 ۱۲۶ یادگیری مشاهده ای
 ۱۲۸ خودگردانی رفتار
 ۱۲۹ اصول تدریس
 ۱۳۰ انگیزش
 ۱۳۱ فنون ایجاد انگیزش

- ۱۳۵ یادگیری فعال
- ۱۳۵ رعایت تفاوتهای فردی
- ۱۳۶ استفاده از روشهای آموزشی متعدد
- ۱۳۷ تشویق و تنبیه
- ۱۳۸ ویژگیهای پاداش
- ۱۳۹ چگونگی تشویق محصلین ممتاز
- ۱۴۱ تنبیه
- ۱۴۲ دقت
- ۱۴۳ تمرکز (تعیین محور اصلی)
- ۱۴۴ اجتناب از بیکنواختی در صورت و حرکت
- ۱۴۵ انضباط
- ۱۴۶ طرح ریزی درس
- ۱۴۹ روشهای تدریس
- ۱۵۰ انواع روشهای تدریس
- ۱۵۴ روشهای فعال
- ۱۵۴ روشهای مشارکتی
- ۱۵۵ بحث در گروههای بزرگ
- ۱۵۶ بحث در گروههای کوچک
- ۱۶۰ بحث میزگرد
- ۱۶۰ نحوه اجرای این روش در کلاسهای درس اخلاق
- ۱۶۲ مناظره - سوال و جواب بین محصلین
- ۱۶۴ روش بحث دوره‌ای
- ۱۶۶ روشهای اکتشافی
- ۱۶۷ روش استفهامی (سقراطی)
- ۱۶۹ استفاده از این روش در کلاسهای درس اخلاق
- ۱۷۲ بحث هدایت شده
- ۱۷۶ چگونگی تدریس به شیوه بحث هدایت شده
- ۱۸۰ روش حل مسأله
- ۱۸۲ دو نمونه از مطالب کتابهای درس اخلاق
- ۱۸۶ روشهای استفاده از منابع خارج از کلاس در تدریس

- ۱۸۶ گردش علمی
- ۱۸۸ استفاده از افراد مطلع و متخصص برای تدریس درباره موضوعی خاص
- ۱۸۹ مباحثه
- ۱۹۱ روش‌های نمایشی و اجرایی
- ۱۹۲ آموزش از طریق نمایش
- ۱۹۳ استفاده از این روش در کلاس‌های درس اخلاق
- ۱۹۴ روش اجرای نقش
- ۱۹۵ استفاده از این روش در کلاس‌های درس اخلاق
- ۱۹۷ روش اجرای نمایشنامه "تاتر کوچک"
- ۱۹۹ پانتومیم (لال بازی)
- ۲۰۱ نمایش عروسکی (خیمه شب بازی)
- ۲۰۲ روش بازی یا آموزش از طریق بازی
- ۲۰۳ روش‌های خلاق در تدریس
- ۲۰۵ روش جمع آوری نظریات متربیان
- ۲۰۷ تشکیل نمایشگاه
- ۲۰۹ تشکیل نمایشگاه از فعالیت‌های هنری و ابتکارات محصلین
- ۲۱۰ تهیه مجله، مقاله‌نویسی، سرودن شعر و برگزاری مسابقات
در این زمینه‌ها
- ۲۱۳ روش‌های فعال در تدریس
- ۲۱۳ روش‌های انفرادی
- ۲۱۳ مطالعه زیر نظر معلم
- ۲۱۶ انجام فعالیت‌های فردی در گروه کوچک
- ۲۱۶ فعالیت‌های فردی در خارج از کلاس درس
- ۲۱۷ روش‌های نیم فعال در تدریس
- ۲۱۷ روش ترکیبی یا مختلط
- ۲۱۹ نحوه عمل در کلاس‌های درس اخلاق
- ۲۲۰ روش داستان‌گوئی
- ۲۲۱ نحوه استفاده از این روش در کلاس‌های اول تا پنجم درس اخلاق
- ۲۲۳ روش‌های غیرفعال
- ۲۲۳ روش تفریری یا سخنرانی

۲۲۷	روش حفظی
۲۳۰	شیوه‌های استدلال منطقی در تدریس
۲۳۰	شیوه [*] استقرائی
۲۳۳	شیوه [*] قیاسی
۲۳۴	وسایل کمک آموزشی
۲۳۴	آثار مبارکه در این باب
۲۳۶	برخی از وسائل کمک آموزشی
۲۳۸	تابلوه‌های گچی
۲۴۱	تابلوه‌های پارچه‌ای
۲۴۲	مدل‌ها و ماکت‌ها
۲۴۳	تصاویر آموزشی
۲۴۵	نمودار یا گراف
۲۴۷	چارت‌ها
۲۵۲	کتاب
۲۵۲	فیلم‌ها و اسلایدها
۲۵۴	مجلات و روزنامه‌ها
۲۵۵	نقشه‌ها
۲۵۵	مجموعه‌ها
۲۵۷	نوار ضبط صوت
	ارزشیابی
۲۶۰	از آثار الهی
۲۶۱	تعریف ارزشیابی
۲۶۱	اهداف ارزشیابی
۲۶۲	مشاهده
۲۶۳	انواع مشاهده
۲۶۴	مصاحبه
۲۶۵	روش‌های مصاحبه
۲۶۵	طرح مصاحبه
۲۶۶	شرایط و خصوصیات مصاحبه کننده
۲۶۷	نمونه‌ای از روش بکارگیری مصاحبه در ارزشیابی

آزمون

۲۶۹		پرسش شفاهی
۲۶۹		شرایط سوال شفاهی خوب
۲۶۹		اقسام سوال شفاهی
۲۷۰		پرسش کتبی
۲۷۱		ویژگیهای سوالالات کتبی
۲۷۲		شرایط سوال کتبی
۲۷۴		اقسام سوالالات کتبی
۲۷۴		نمونه‌هایی از اقسام سوالالات کتبی
۲۸۳		پرسشنامه و تشکیل پرونده
۲۸۶		تهیه پرسشنامه
۲۸۶		تشکیل پرونده دانش‌آموزان
۲۸۷		روش‌های ثبت ویژگیهای متربی
۲۸۷		روش ثبت آماری
۲۹۰		روش‌های سنجش ویژگیهای متربی
۲۹۰		مقایسه رفتار متربی با معیارهای معین
۲۹۱		علاقه به مدرسه و تحصیل
		پرسشنامه
۲۹۳		اصول برنامهریزی
۲۹۴		تعیین اهداف
۲۹۴		غایت پرورشی
۲۹۵		اهداف آموزشی
۲۹۶		راههای مختلف بیان هدفهای آموزشی
۲۹۷		هدف کلی
۲۹۸		هدفهای رفتاری
۲۹۸		بیان نتایج یادگیری به صورت هدفهای رفتاری
۳۰۰		تعیین تعداد هدفهای رفتاری
۳۰۲		اطمینان حاصل کنید که هدف رفتاری به هدف کلی آموزشی مربوط باشد
۳۰۴		تجدید نظر در هدفهای کلی
۳۰۹		طبقه‌بندی هدفهای آموزش

۳۱۰	سطوح حیظه، شناختی
۳۱۰	دانش
۳۱۱	درک و فهم
۳۱۱	کاربرد
۳۱۱	تجزیه و تحلیل
۳۱۲	ترکیب
۳۱۲	ارزشیابی
۳۱۳	سطوح حیظه، عاطفی
۳۱۳	دریافت و توجه
۳۱۳	واکنش
۳۱۳	ارزش‌گذاری
۳۱۳	تدوین
۳۱۴	درونی شدن ارزش‌ها
۳۱۴	سطوح حیظه، روانی - حرکتی
۳۱۵	تقلید
۳۱۶	اجرای مستقل
۳۱۶	دقت
۳۱۶	هماهنگی حرکات
۳۱۶	عادی شدن
۳۱۸	جدول تفصیلی حیظه‌های شناختی، عاطفی، روانی - حرکتی
۳۲۲	تعیین اصول و مفاهیم آموزشی
۳۲۲	تعیین مواد و محتوای دروس
۳۲۲	تعیین و انتخاب محتوی
۳۲۶	ارتباط مراحل چهارگانه، برنامه‌ریزی
	تعیین اهداف
	انتخاب محتوای برنامه
	انتخاب روش‌ها و فعالیت‌ها
	ارزشیابی
۳۲۷	طرح درس روزانه
	آمادگی

۳۲۸	آمادگی معلم
۳۲۸	آمادگی شاگرد
۳۲۹	وساثل کار معلم
۳۲۹	وساثل کار شاگرد
۳۳۰	معرفی درس جدید
۳۳۰	بیان هدفها
۳۳۱	انتخاب روش تدریس و اجرای آن
۳۳۲	تعمیم نتایج ، کاربرد درس و خلاصه کردن آن
۳۳۳	ارزشیابی
۳۳۴	معرفی اجزای تشکیل دهنده ، یک طرح درس روزانه
۳۳۷	ارتباط اجزاء و عناصر یک طرح درس با یکدیگر
۳۳۹	مراحل تهیه ، طرح درس روزانه
۳۴۲	نمونه ، طرح درس
۳۴۷	طرح جامع تعلیم و تربیت امری در مهد امرالله
۳۵۲	جدول برنامه های تعلیم و تربیت در مراحل مختلف سنی طبق طرح جامع تربیتی برای کلاس های درس اخلاق

فهرست برخی منابع و مآخذ امری کتاب اصول و مبانی و روشهای تدریس

- ۱ - مفاضات مبارک
- ۲ - مجموعه آثار مبارکه در باره تربیت بهائی - گردآوری داشره تحقیق بیست العدل اعظم
- ۳ - پیام ملکوت (ص ۱۸۹)
- ۴ - خطابات مبارکه ، امریکا و اروپا (ص ۳۱)
- ۵ - رسم و آئین محبت الله - تالیف جناب ورقا - فنائیان - جزوه
- ۶ - کتاب مستطاب اقدس
- ۷ - قرآن مجید
- ۸ - بدایع الاثار - جلد ۱

برخی از منابع و مآخذ علمی کتاب‌مبانی و اصول و روش‌های تدریس از آثار علمی

- ۱- اصول آموزش و پرورش - دکتر محمد باقر هوشیار
- ۲- روانشناسی پرورشی - دکتر علی اکبر سیف
- ۳- کاربرد روانشناسی در آموزش - تالیف رابرت بیلر - ترجمه دکتر پروین کدیور
- ۴- کلیات روش‌ها و فنون تدریس - تالیف امان‌الله صفوی

برخی از منابع مفید در تربیت و روانشناسی

- ۱- مبانی و اصول آموزش و پرورش - دکتر غلامحسین شکوهی - انتشارات آستان قدس رضوی
- ۲- تعلیم و تربیت و مراحل آن - دکتر غلامحسین شکوهی - انتشارات آستان قدس رضوی
- ۳- تاریخ آموزش و پرورش در قرن بیستم - و. ف. کانل، ترجمه حسن افشار - نشر مرکز
- ۴- جامعه‌شناسی آموزش و پرورش - دکتر مصطفی عسکریان - نشر توس
- ۵- اقتصاد آموزش و پرورش - از جان دیزی، ترجمه دکتر محمد بهران منش - انتشارات دانشگاه تهران
- ۶- کلیات روش‌ها و فنون تدریس - تالیف: امان‌الله صفوی - انتشارات معاصر
- ۷- بحران جهانی تربیت - از: فیلیپ کومبز، ترجمه حسن صفاری - کوکب صفاری - انتشارات کمیسیون ملی یونسکو در ایران
- ۸- طبقه‌بندی هدف‌های تربیتی حیطه روانی - حرکتی - مؤلف: آنیتا. ج. هارد، ترجمه دکتر علیرضا کیامنش - انتشارات آموزش و پرورش
- ۹- زندگی تحصیلی - شغلی - پروفیسور بروس‌ئی شرتز - ترجمه دکتر طیبه زیندی پور - انتشارات فردوس
- ۱۰- تغییر دادن رفتارهای کودکان و نوجوانان - نوشته جان بی کرومبولتز، هلن بی کرومبولتز - ترجمه تالیف: دکتر یوسف کریمی - انتشارات فاطمی
- ۱۱- تربیت به کجا ره می سپرد؟ - اثر: پیازه، ترجمه دکتر منصور - دکتسر دادستان - انتشارات دانشگاه تهران
- ۱۲- چگونه فرزندان خوب تربیت کنیم - دکتر توماس لیکونا - ترجمه مهدی قراچه داغی - انتشارات روشنگران
- ۱۳- آموزش و پرورش کهن و نوین - تالیف ای. بی کاستل - ترجمه مهین میلانی -

انتشارات علمی و فرهنگی

- ۱۴ - ایده‌های جدید در تعلیم و تربیت - از: جی. ای. باتلی و رابرت ال. شاتون - ترجمه: ماندانا سکوتیان - ناشر: فرهنگخانه اسفار
- ۱۵ - کودک، خانواده، انسان - نوشته: ادل فیبر، ایلین مزلیش - ترجمه: گیتی ناصحی - نشر نی
- ۱۶ - روانشناسی پرورشی - تألیف دکتر علی اکبر سیف - انتشارات آگاه
- ۱۷ - کاربرد روانشناسی در آموزش (۲ جلد) - از: رابرت بیلر - ترجمه: دکتر پروین کدیور - مرکز نشر دانشگاهی
- ۱۸ - رابطه بین والدین و کودکان - دکتر هایم گینات - ترجمه: سیاوش سرتیپی - نشر اطلاعات
- ۱۹ - مراحل تربیت - موریس دبست - ترجمه: دکتر علی محمد کاروان - انتشارات دانشگاه طهران
- ۲۰ - آموزش در دوران کودکی - برنارد اسپادن - ترجمه: محمد حسین نظری نژاد - انتشارات آستان قدس
- ۲۱ - روانشناسی برای آموزش - گای. آر لفرانکوویس - ترجمه: دکتر منیجه شهینی بیلاق - انتشارات رشد
- ۲۲ - اصول آموزش و پرورش - دکتر محمد باقر هوشیار - انتشارات امیرکبیر
- ۲۳ - تعلیم و تربیت - امانوئل کانت - ترجمه: دکتر شکوهی - انتشارات دانشگاه طهران
- ۲۴ - مربیان بزرگ - ژان شاتو - ترجمه: دکتر غلامحسین شکوهی - انتشارات دانشگاه طهران
- ۲۵ - طبقه‌بندی هدفهای پرورشی حوزه شناختی - بنجامین. اس. بلوم و همکاران - ترجمه: دکتر سیف، علی آبادی - انتشارات رشد
- ۲۶ - مبانی و اصول مدیریت آموزشی - دکتر علی علاقه‌بند - انتشارات بعثت
- ۲۷ - رشد و شخصیت کودک - پاول ماسن و دیگران - ترجمه: مهشید یاسائسی - انتشارات مرکز
- ۲۸ - مقدمات تکنولوژی آموزشی - تألیف دکتر محمد احدیان - نشر و تبلیغ بشری
- ۲۹ - روانشناسی شخصیت - لارنس ای. پروین - ترجمه: دکتر جوادی، دکتر کدیور - انتشارات رسا
- ۳۰ - مدیریت یادگیری بحثی پیرامون تکنولوژی آموزشی - ریوز کی. دیویس -

ترجمه دکتر نوروزی ، امیر تیموری - انتشارات راهگشا

۳۱ - نقش تعلیم و تربیت در جهان امروز - از: ولفگانگ برزنیکا - ترجمه: مهر آفاق بایبوردی - مرکز نشر دانشگاهی

۳۲ - روانشناسی رشد - گروه نویسندگان - ترجمه: نورالدین رحمانیان - انتشارات آگام

۳۳ - تربیت در دوران اولیه کودکی - جورج موریسون - ترجمه: نورالدین رحمانیان / پلی کپی / مؤسسه علمی آزاد

۳۴ - تغییر رفتار و رفتار درمانی نظریه‌ها و روش‌ها - تالیف دکتر علی اکبر سیف - نشر داننا

۳۵ - واژه‌نامه آموزش و پرورش - مرکز اسناد و مدارک علمی - انتشارات وزارت فرهنگ و آموزش عالی

۳۶ - فرهنگ علوم رفتاری - تالیف دکتر علی اکبر شعاری نژاد - انتشارات امیر کبیر

۳۷ - واژه‌نامه روانشناسی و زمینه‌های وابسته - تالیف محمد نقی براهنی و دیگران - انتشارات فرهنگ معاصر

۳۸ - واژگان فلسفه و علوم اجتماعی - پژوهشگاه علوم انسانی - انتشارات آگام

خودآزمایی ۱

فصل اول : کلیات (۳ - ۶۳)

هفته ۱ و ۲

- ۱ - تربیت را تعریف کنید.
- ۲ - تعلیم را تعریف کنید.
- ۳ - چرا تربیت اعظم از تعلیم است؟
- ۴ - چرا تعلیم و تربیت امری اجباری است نه اختیاری؟
- ۵ - برخی از نقاط مشترک در نظرات اندیشمندان را در باب تعلیم و تربیت بنویسید.
- ۶ - بیان مبارک زیر را توضیح دهید: " اطفال را باید از صغر سن بهائی روحانی ربانی تربیت کرد. و اگر چنین شوند از هر امتحانی محفوظ و مصون مانند."
- ۷ - هدف از تعلیم و تربیت در جامعه بهائی چیست؟
- ۸ - اصول ششگانه دکتر هوشیار را در تعلیم و تربیت دو به دو بهم ربط داده برای هر کدام مثالی بزنید: فعالیت - کمال - حریت - سندیت - تفرد - اجتماع
- ۹ - اصول و مبانی تعلیم و تربیت بهائی را نام برده از هر کدام تعریف کوتاهی بنمایید.

- ۱۰ - پس از تولد اثر محیط اساسی تر است یا توارث؟ چرا؟
- ۱۱ - چرا مادر اساسی ترین تاثیر را بر تربیت کودک دارد؟
- ۱۲ - اختلاف بین والدین چگونه بر رفتار کودکان اثر می گذارد؟
- ۱۳ - تمسخر اطفال چه تاثیری بر رفتار ایشان دارد؟
- ۱۴ - تاثیر مدرسه بیشتر بر کدام جنبه از رفتار کودک است؟ چرا؟
- ۱۵ - وسایل ارتباط جمعی چگونه بر رفتار اثر می گذارند؟

خودآزمایی ۲

فصل دوم : مربی و مربی (۱۰۸ - ۶۴) هفته : ۴ و ۳

- ۱ - بفرموده ' مرکز میثاق ' معلمان خادمان حضرت رحمانند. " این امر چگونه امکان می یابد؟
- ۲ - طبیب بودن ادیب چگونه است؟
- ۳ - خصوصیات خلقی و معنوی یک مربی خوب را بنویسید.
- ۴ - ویژگیهای علمی یک مربی شایسته کدامند؟
- ۵ - در امر مبارک مراحل رشد به چه ترتیب بیان شده است؟
- ۶ - خصوصیات عمومی مراحل رشد به بیان مبارک سرکار آقا کدامند؟
- ۷ - خصوصیات رشد را از دیدگاه اریکسون در سطوح سنی ۳ تا ۱۸ بنویسید.
- ۸ - خصوصیات رشد را از دیدگاه پیاژه در مراحل سنی ۳ تا ۱۸ سالگی بنویسید.
- ۹ - خصوصیات رشد را از نظر برونر در مراحل سنی ۳ تا ۱۸ سالگی بنویسید.
- ۱۰ - خصوصیات بدنی کودکان را در مراحل سنی ۳ تا ۱۸ سالگی بنویسید.
- ۱۱ - خصوصیات ذهنی کودکان را در مراحل ششگانه سنی از ۳ تا ۱۸ سال بنویسید.
- ۱۲ - خصوصیات عاطفی کودکان را در مراحل ششگانه سنی از ۳ تا ۱۸ سال بنویسید.
- ۱۳ - خصوصیات اجتماعی کودکان را در مراحل ششگانه سنی از ۳ تا ۱۸ سال بنویسید.

خودآزمایی ۳

فصل سوم : روشها (تا : استفاده از این روش در کلاسهای درس اخلاق ۱۴۶ - ۱۰۹)

هفته : ۵ و ۶

- ۱ - قوای جسمانی و معنوی را نام ببرید. ارتباط آنها را با یکدیگر بیان کنید و مثال گل را بنویسید.
- ۲ - موازین ادراک را برشمارید و هر کدام را تعریف کنید و ارتباط آنها را با

یکدیگر بیان کنید.

۳ - انواع اخلاق کدامند؟ هر کدام را تعریف کنید و ارتباط آنها را با یادگیری بیان کنید.

۴ - عوامل کنترل کننده رفتار کدامند؟

۵ - شرطی سازی کلاسیک در امور انسانی چه اهمیتی دارد؟

۶ - شرطی شدن سطح بالا در کلاس درس چگونه عملی می شود؟

۷ - تعمیم و تمیز چیست؟ مثال بزنید.

۸ - شرطی سازی رفتار عامل چیست؟ مثال بزنید.

۹ - یادگیری گشتالت چیست؟

۱۰ - چگونه از یادگیری معنی دار در آموزش استفاده می شود؟

۱۱ - نظریه خبرپردازی را توضیح دهید. این نظریه را چگونه می توان به قوای جسمانی

و معنویه مذکور در مفاوضات مبارک ربط داد؟

۱۲ - نظریه یادگیری اجتماعی را توضیح دهید.

۱۳ - منظور از یادگیری مشاهده ای چیست؟

۱۴ - خودگردانی رفتار چیست؟ با اراده چه ارتباطی دارد؟

۱۵ - اهمیت آن در رفتار انسانی چیست؟ نظر امر مبارک در این چگونه است؟

۱۶ - فنون ایجاد انگیزش در کودکان را برشمارید.

۱۷ - پاداش چه ویژگیهایی باید داشته باشد؟

۱۸ - حضرت عبدالبهاء می فرمایند: "اغلب افکار و معلومات باید ضمن صحبت و مذاکره

تفهم گردد نه از راه کتاب"

آیا این امر در تمام سطوح سنی مطرح است؟ دلیل آن چیست؟

خودآزمایی ۴

ادامه فصل سوم : روشها (از روشهای تدریس تا وسایل کمک آموزشی)

هفته : ۱۱ و ۱۰

۱ - روشهای فعال در تدریس کدامند؟ یکی از آنها را توضیح دهید. نحوه اجرا در درس اخلاق.

۲ - روشهای نیمه فعال کدامند؟ یکی از آنها را توضیح دهید. نحوه اجرا در درس اخلاق

۳ - روشهای غیر فعال کدامند؟ یکی از آنها را توضیح دهید. نحوه اجرا در درس اخلاق

خودآزمایی ۵

فصل سوم روشها (از وسائل کمک آموزشی تا پایان فصل / ۲۹۲ - ۲۳۴)

هفته: ۱۱ و ۱۲

- ۱ - وسائل کمک آموزشی را نام ببرید. ۵ مورد آن را در ۲ تا ۵ سطر توضیح دهید.
- ۲ - در باره ارزشیابی از آثار مبارکه چه استفاده‌ای می‌توان کرد؟
- ۳ - اهداف ارزشیابی کدامند؟
- ۴ - در ارزشیابی چگونه می‌توان از مصاحبه استفاده کرد؟
- ۵ - شرایط سوءال شفاهی خوب کدامند؟
- ۶ - پرسش کتبی خوب چه خصوصیات دارد؟
- ۷ - انواع سوءالات کتبی را نام ببرید.

خودآزمایی ۶

فصل چهارم: برنامه

هفته: ۱۴ و ۱۵

- ۱ - غایات پرورشی را تعریف کنید. مثال بزنید.
- ۲ - اهداف آموزشی کدامند؟ مثال بزنید.
- ۳ - اهداف رفتاری یعنی چه؟ امتیازشان کدام است؟
- ۴ - سطوح حیطه شناختی را برشمارید، تعریف کنید، و برای هر کدام مثالی بزنید.
- ۵ - سطوح حیطه عاطفی را برشمارید، تعریف کنید و برای هر کدام مثالی بزنید.
آیا این حیطه تا چه حد به اخلاق ارتباط می‌یابد؟ چرا؟
- ۶ - سطوح حیطه روانی - حرکتی کدامند؟ تعریف کنید، مثال بزنید.
- ۷ - طرح درس روزانه شامل چه مراحل است؟ به اختصار توضیح دهید.
- ۸ - یک طرح درس در یکی از موضوع انتخابی خودتان تهیه کنید.
- ۹ - طرح جامع تعلیم و تربیت امری یا توجه به مراحل سنی، تکیه‌گاه روانشناسی، محور تربیت، اقسام تربیت توضیح دهید.
طرح جدول و مثال‌های مربوط در بیان مطلب کمکتان خواهد کرد.

نحوه ارزشیابی

ارزشیابی در دو مقطع میان ترم و پایان ترم با سوالات چند گزینه‌ای، انشائی و کوتاه جواب انجام می‌گیرد.

۱- امتحان میان ترم از ابتدا تا صفحه ۱۲۸ ۴۰ نمره

~~۲- امتحان پایان ترم از صفحه ۱۲۸ تا آخر کتاب ۶۰ نمره~~

۲- در امتحان پایان ترم از مطالب میان ترم هم سؤال طرح می‌شود.